

Ο τελευταίος γεωργός

Το τελευταίο βιβλίο της τριλογίας ιστορικών μυθιστορημάτων της καταξιωμένης συγγραφέως Γιώτας Κριλή αποκλειστικά στον Κόσμο

Μέρος 37ο

Δείπνισαν με τα τελευταία σαρακοσιανά και είχαν ξαπλώσει στον καναπέ απολαμβάνοντας την αγάπη τους, όταν άκουσαν φωνές στο δρόμο. «Φωτιά στο παλάτι!» «Στο παλάτι; Έλα δα...» Βγήκαν στο μπαλκόνι και αντίκρισαν καπνό και φλόγες να φτάνουν στον ουρανό και τον κόσμο που έτρεχε αλαφιασμένος. Έβαλαν τα επανωφόρια τους και έτρεξαν.

Στάθηκαν ανάμεσα στο πλήθος και αγνάτευαν το φοβερό μεγαλοπρεπέστατο θέαμα. Η πυρκαγιά φώτιζε τον ανατολικό ορίζοντα και οι ανταύγειες έκαναν τη νύχτα να φαντάζει μέρα. Οι φλόγες καταβρόχθισαν το κτίριο, οι σπινθήρες έπεφταν τριγύρω σαν βροχή. Η πυροσβεστική δεν είχε καταφέρει να ελέγξει τη φωτιά και ενισχυόταν με αντλίες αγγλικών και ρωσικών πολεμικών που ναυλοκούσαν στον Πειραιά και το Φάληρο για να προστατεύουν το θρόνο. Είχαν γεμίσει οι δρόμοι κόσμο. Αυτοκίνητα κόρναραν, άλογα κάλπαζαν, άνθρωποι έτρεχαν να βοηθήσουν. Πανδαιμόνιο! Η χωροφυλακή και ο στρατός προσπαθούσαν να βάλουν τάξη και έδιωχναν τον κόσμο. Διαδόθηκε ότι επέστρεψε και η βασιλική οικογένεια από το Τατόι όπου είχε πάει για τα Χριστούγεννα.

Κάθε τόσο ακούγονταν ξεφωνητά: «Δεν θα μείνει τίποτα!» Καίγεται και το κοντάρι της σημαίας!» «Πέφτει η σκεπή! Καθλωμένοι από το θέαμα της πυρκαγιάς είχαν ξεχάσει το τρομερό κρύο μέχρι που τους περόνιασε. Μερικοί έκαναν το σταυρό τους και άρχισαν να φεύγουν ψιθυρίζοντας: «Τι δυστυχία! Τι δυστυχία!»

Η Όλγα με τον Πέτρο επέστρεψαν στο σπίτι μελαγχολικοί. Εκείνη η φοβερή καταστροφή τους έκανε να νιώθουν ευάλωτοι. Η φωτιά θα συνεχιζόταν, σχεδόν ανεξέλεγκτη για δυο μέρες ακόμη, και τα Χριστούγεννα είχαν πάρει δευτερεύουσα θέση. Μικροί, μεγάλοι έτρεχαν να δουν και να μάθουν. Ο Σωκράτης καθόταν στο παραγώνι με τον παππού, τον καπετάν Ροκάκη, και του μολογούσε:

- Παππού, πάει το Παλάτι! Τώρα θα είναι άστεγος ο βασιλιάς.

- Μεγάλο κακό, παιδάκι μου. Μην στενοχωριέσαι. Οι βασιλιάδες έχουν πολλά παλάτια. Τούτο το έχτισε το ελληνικό κράτος με κείνο το περιβόητο προσωπικό δάνειο, 100.000 λίρες, που πήρε ο Όθωνας από τον πατέρα του το Λουδοβίκο. Μας ανάγκασε ο Μπίσμαρκ να το ξεπληρώσουμε το 1878. Να το θυμάσαι γιατί ο πιο πολύς κόσμος πιστεύει ότι το έχτισε ο Λουδοβίκος. Είχαν μεγάλη αξία εκείνες οι λίρες τότε. Δεν είναι του βασιλιά. Ανήκει στο δημόσιο, στο λαό.

- Παππού, κάπκε ολόκληρο και το παρεκκλήσι της βασίλισσας Όλγας, ο Άγιος Γεώργιος. Λένε ότι η φωτιά κίνησε από το

Γιώτα Κριλή

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος (1864-1936) διετέλεσε πρωθυπουργός της Κρητικής Πολιτείας και επτά φορές πρωθυπουργός της Ελλάδας.

καντήλι.

- Μπορεί, παιδί μου.

- Λέγονται πολλά για τα αίτια, είπε ο Ηρακλής και κάθισε δίπλα τους. Και το καντήλι είναι μια εκδοχή. Δεν τ' άφηνε ποτέ να σβήσει η βασίλισσα. Δεν αποκλείεται όμως να 'ταν κάποιο βραχυκύκλωμα, είναι παλιά τα ηλεκτρικά καλώδια.

- Στο καφενείο έλεγαν ότι πρόκειται περί «ξένου δακτύλου», είπε ο παππούς.

- Υπάρχουν πολλές φήμες. Έχουμε γόνιμη φαντασία εμείς οι Έλληνες, πρόσθεσε ο Ηρακλής.

*

Το κατεστραμμένο παλάτι δέσποζε μαύρο και άραχλο και σκίαζε τη χαρά της επικείμενης πρωτοχρονιάς. Μάλιστα, στην Πλατεία του Συντάγματος ακούστηκε κάποιος να σιγοτραγουδάει το δημοτικό τραγούδι: *Βουνά, μην καμαρώνετε, μην σέρνετε καμάρι γιατί βουνό ήμουν μια φορά ψηλότερο από τ' άλλα...*

είχα σαράντα δυο κορφές κι εξήντα δυο ραχούλες.

Ήταν ολοφάνερη η παραλλαγή και η αναφορά στην παροδικότητα της ζωής. Μερικοί ευαίσθητοι περαστικοί έπεφταν σε περιουλλογή και ακεφιά.

Όμως κυριαρχούσε η γιορταστική ατμόσφαιρα με τα στολισμένα μαγαζιά, τους μικροπωλητές να διαλαλούν τα καλούδια τους με επινοητικά παινήματα και τη μουσική της λατέρνας στη γωνία του δρόμου. Γενικά, ο κόσμος νοιαζόταν πώς να δελεάσει την καλοτυχία του καινούριου χρόνου. Το κουβαρνταλίκι ήταν ένας άμεσος τρόπος να παίρνει κανείς ευχές και πολυχρονίσματα και πολλοί γίνονταν πιο γενναιόδωροι την παραμονή της πρωτοχρονιάς. Έδιναν παραπανίσιο χαριζιλίκι στους λούστρους, έριχναν οβολούς στους ζητιάνους και φιλοδωρούσαν πρόθυμοι τα καλαντόπαιδα.

Ωστόσο, η καλοτυχία, για την Ελλάδα εκείνης της πρωτοχρονιάς, πορευόταν από την θυγατέρα της την Κρήτη. Ήταν προσωποποιημένη στο άτομο του Ελευθερίου Βενιζέλου, ο οποίος έχει χαρακτηριστεί ως «άνθρωπος με την θερμότεραν καρδιάν και τον διαυγέστερον εγκέφαλον εξ όσων διέθετε κατά την ώραν εκείνην ο Ελληνισμός» στον «οποίο ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος ανέθεσε το ρόλο του αρχαίου Επιμενίδα για να καθαρήσει τον κοινωνικό και τον πολιτικό χώρο της Ελλάδας από το άγος του κοτζαμπασιισμού».

Η συνέχεια την άλλη Παρασκευή

Οι βασιλιάδες έχουν πολλά παλάτια. Τούτο το έχτισε το ελληνικό κράτος με κείνο το περιβόητο προσωπικό δάνειο, 100.000 λίρες, που πήρε ο Όθωνας από τον πατέρα του το Λουδοβίκο. Μας ανάγκασε ο Μπίσμαρκ να το ξεπληρώσουμε το 1878.